

Modell alapú tesztelés

Majzik István

BME Méréstechnika és Információs Rendszerek Tanszék

Tartalomjegyzék

- Motiváció
 - Modellek (informális) szerepe a tesztelésben
 - Modell alapú tesztgenerálás
- Tesztgenerálás fedettségi kritériumokhoz
 - Direkt algoritmusok
 - Modellellenőrzők használata
 - Tesztgenerálás korlátos modellellenőrzéssel
- Tesztgenerálás hibakészlet alapján
 - Modell mutációk
 - Ekvivalencia relációk tesztgeneráláshoz
- Eszközök a tesztgeneráláshoz

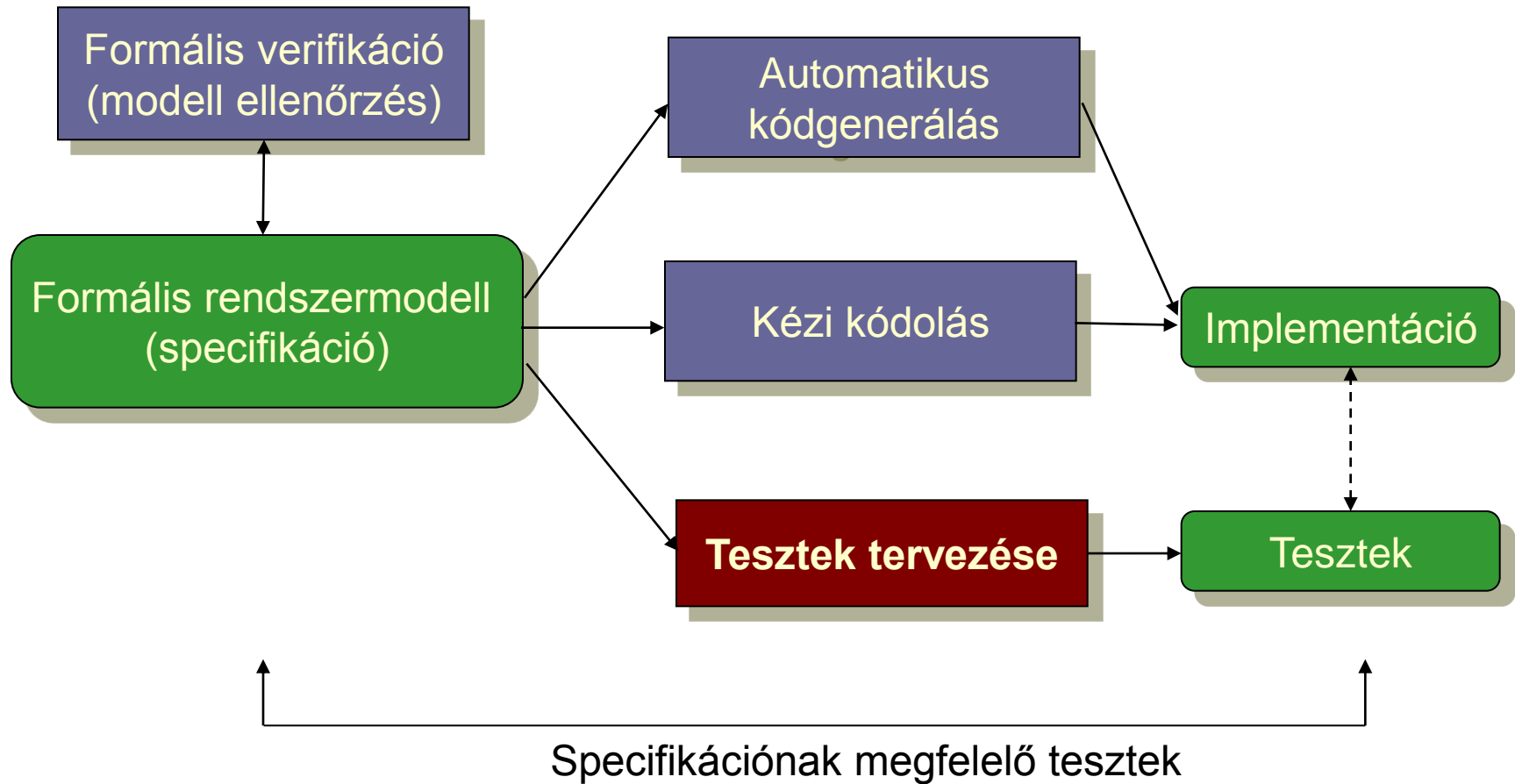
Példa: Modellek (UML) felhasználása a tesztelésben

- Használati eset diagram:
 - Validációs tesztelés: tesztelendő használati esetek
- Osztály- és objektumdiagram
 - Modultesztelés: komponensek, interfészek azonosítása
- Állapottérkép és aktivitás diagram:
 - Modultesztelés: referencia struktúra alapú teszteléshez
- Üzenet-szekvencia és együttműködési diagram:
 - Integrációs tesztelés: forgatókönyvek származtatása
- Komponens diagram:
 - Rendszertesztelés: tesztelendő fizikai komponensek
- Telepítés diagram:
 - Rendszertesztelés: teszt konfiguráció

Tartalomjegyzék

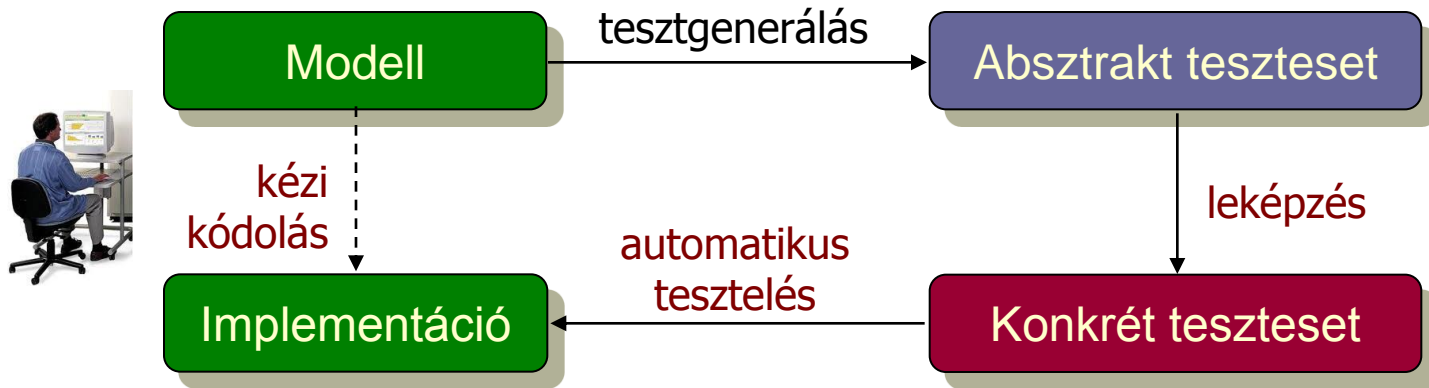
- **Motiváció**
 - Modellek szerepe a tesztelésben
 - **Modell alapú tesztgenerálás**
- **Tesztgenerálás fedettségi kritériumokhoz**
 - Direkt algoritmusok
 - Modellellenőrzők használata
 - Tesztgenerálás korlátos modellellenőrzéssel
- **Tesztgenerálás hibakészlet alapján**
 - Modell mutációk
 - Ekvivalencia relációk tesztgeneráláshoz
- **Eszközök a tesztgeneráláshoz**

Modell alapú fejlesztési folyamat (részlet)

Használati esetek

- Kézi kódolás esetén: Konformancia ellenőrzés

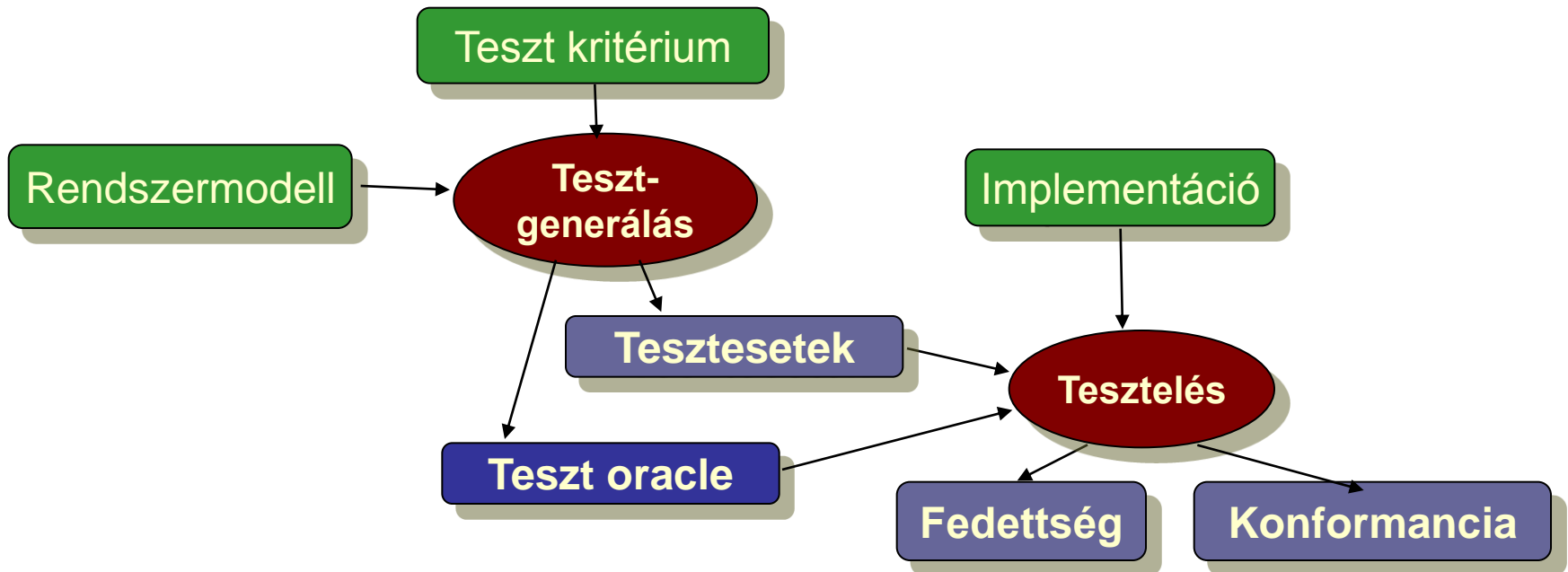

- Automatikusan kódgenerálás esetén: Validáció

Modell alapú tesztelés alapfeladatai

- Rendszermodell és tesztelési kritérium alapján:
 - Tesztgenerálás (viselkedéshez, fedettséghez)
 - Teszt kiértékelő generálás (test oracle szintézis)
 - Teszt fedettség vonatkoztatása a modellre
 - Konformancia megállapítása a modellhez (mint specifikációhoz)

Tartalomjegyzék

- Motiváció
 - Modellek szerepe a tesztelésben
 - Modell alapú tesztgenerálás
- **Tesztgenerálás fedettségi kritériumokhoz**
 - **Direkt algoritmusok**
 - Modellellenőrzők használata
 - Tesztgenerálás korlátos modellellenőrzéssel
- Tesztgenerálás hibakészlet alapján
 - Modell mutációk
 - Ekvivalencia relációk tesztgeneráláshoz
- Eszközök a tesztgeneráláshoz

Tipikus alkalmazási terület

- **Modell: Állapot alapú, eseményvezérelt működés**
 - Eseményre triggerelt állapotátmenetek
 - Akciók (mint válasz jellegű kimenetek)
- **Jellegzetes alkalmazások**
 - Felhasználói felületek, webes alkalmazások
 - Beágyazott vezérlők
 - Kommunikációs protokollok
- **Formalizmusok:**
 - Automaták (FSM; Mealy, Moore, Büchi, ...)
 - Magasabb szintű formalizmusok leképezhetők
 - UML állapottérkép, SCADE Safe Statechart, Simulink Stateflow, ...
- **Gráfelméleti algoritmusok**
 - Algoritmus létezik sokféle tesztelési feladathoz
 - Optimális tesztek: Tipikusan NP-teljes algoritmusok ☹

Gráfelméleti algoritmus átmenet fedéshez

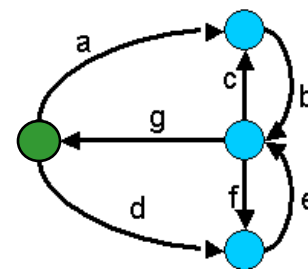
- Problémák megfeleltetése

- Tesztelési probléma: **Átmenetek fedése**

- Minden átmenet fedése teszt szekvenciával
- A teszt szekvencia vigyen vissza a kezdeti állapotba

- Gráfelméleti probléma: **„New York-i utcaseprő” probléma**

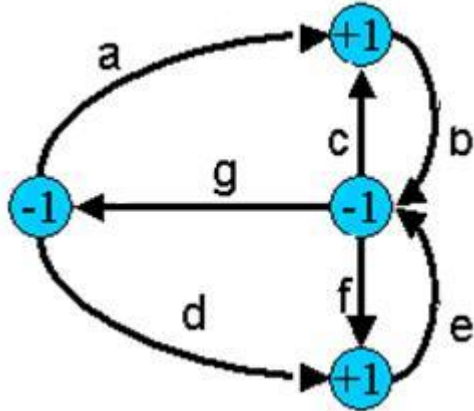
- Egy irányított gráfban mi az a (legrövidebb) bejárási szekvencia, ami minden élet bejár és a kezdeti helyre visz vissza?
- (Ugyanez nem irányított gráfban: „Kínai postás” probléma)

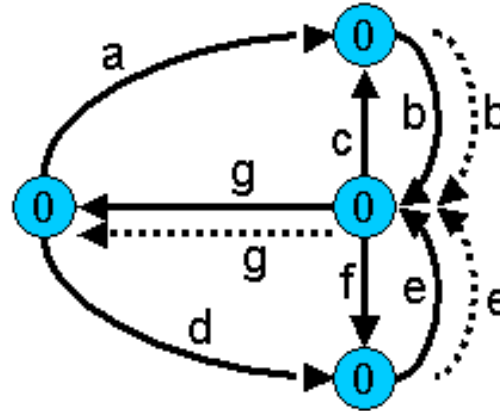
- Megoldás alapötlete:

- Helyek polaritásainak számítása: Bejövő mínusz kimenő élek száma
- Olyan élek duplikálása, amelyek pozitívtól negatív polaritású helyekig vezetnek, amíg minden hely nulla polaritású nem lesz
- Euler-kör keresése az így adódó gráfban (lineáris algoritmus)
 - Euler-kör: Minden élet bejár; ilyen gráfban biztosan képezhető
- Az Euler-kör bejárása adja a teszt szekvenciát

Egy példa átmenet fedéshez

Eredeti gráf
hely polarításokkal

Duplikált élekkel
kiegészített gráf (így Euler-gráf)

Bejárási szekvencia (Euler-kör):

a b c b f e g d e g

Gráfelméleti algoritmus átmenet kombináció fedéshez

- Problémák megfeleltetése

- Tesztelési probléma: **Átmenet kombinációk fedése**

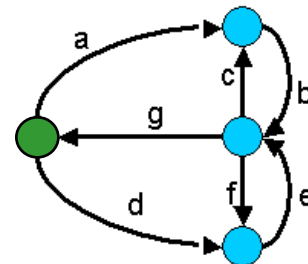
- Minden lehetséges, egymás után n számú átmenetből álló sorozat fedése a teszt szekvenciával
 - A teszt szekvencia vigyen vissza a kezdeti állapotba
 - Legegyszerűbb eset: Minden lehetséges **átmenet-pár** fedése

- Gráfelméleti probléma: **„Bankrabló” probléma**

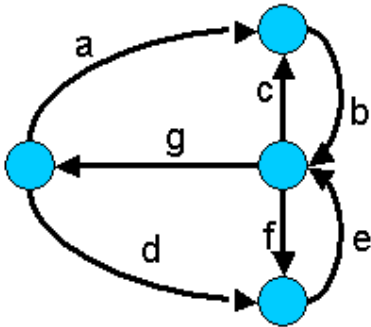
- (Legrövidebb) élszekvencia, amiben minden lehetséges n hosszú élsorozat előfordul (legegyszerűbb eset: $n=2$)

- Megoldás (de Bruijn algoritmus) alapötlete ($n=2$):

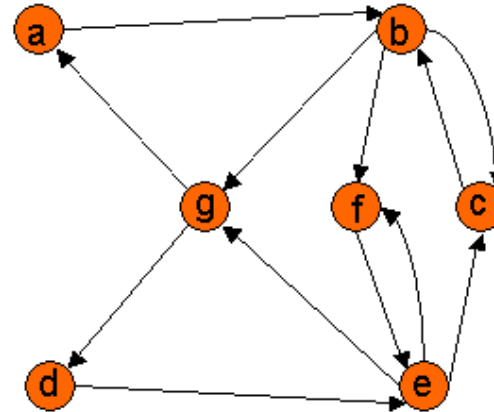
- Duális gráf megkezdése: Az eredeti gráf éleiből helyek lesznek
 - Az eredeti gráfban létező **élpárok** esetén él behúzása a duális gráfba az élek által meghatározott helyek közé
 - A duális gráf kiegészítése (élek duplikálásával) Euler-gráffá
 - Az így kapott gráfban az Euler-kör adja a teszt szekvenciát

Egy példa átmenet kombináció fedéshez

Eredeti gráf

Duális gráf az élpárokkal

Bejárási szekvencia a duális gráf alapján élpárok fedéséhez:

a b c b f e c b g d e f e g

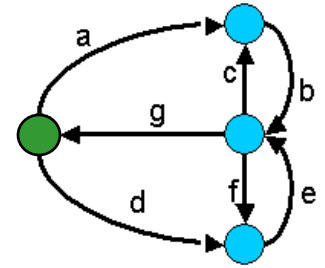
Gráfelméleti algoritmus konkurens átmenet fedéshez

- Problémák megfeleltetése

- Tesztelési probléma:

- Konkurens tesztelés átmenetek fedéséhez

- Teljes átmenet fedés a cél, de több tesztelő van
 - Célszerű egyenletesen megosztani a problémát, hogy a legrövidebb idő alatt végezzenek; mindegyik a kezdőállapotból kezd
 - Feltétel: Egy bemenettel bárhonnán kezdőállapotba vihető a rendszer

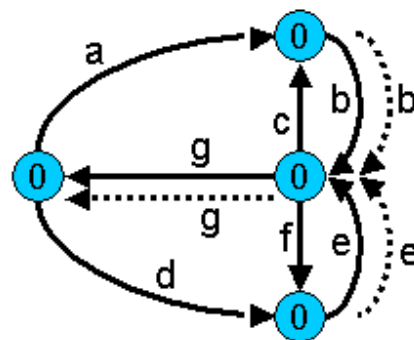
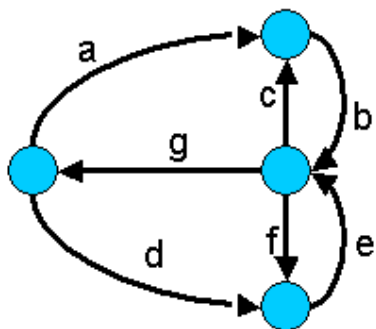

- Gráfelméleti probléma: „Utcaprő brigád” probléma

- Megoldás: Egy heurisztika (nem optimális megoldás)

- Egy-egy bejáráshoz k felső határ megadása
 - Olyan élszekvencia keresése, amely a legtöbb eddig nem érintett élet tartalmazza, de legfeljebb k hosszú; a végén kezdőállapotba vezérelve a bejárást
 - Ezután újabb élszekvenciák felvétele, amíg van be nem járt él
 - A k felső határ csökkentésével lehet próbálkozni

Egy példa konkurens átmenet fedéshez

Eredeti bejárási szekvencia (Euler-kör, egy tesztelő):

a b c b f e g d e g

Egy lehetséges (nem optimális) megosztás:

- Tesztelő 1: a b c b f e g (7 időegység kell)
- Tesztelő 2: d e g

Egy jobb megosztás (heurisztikával):

- Tesztelő 1: a b c b g (5 időegység kell)
- Tesztelő 2: d e f e g

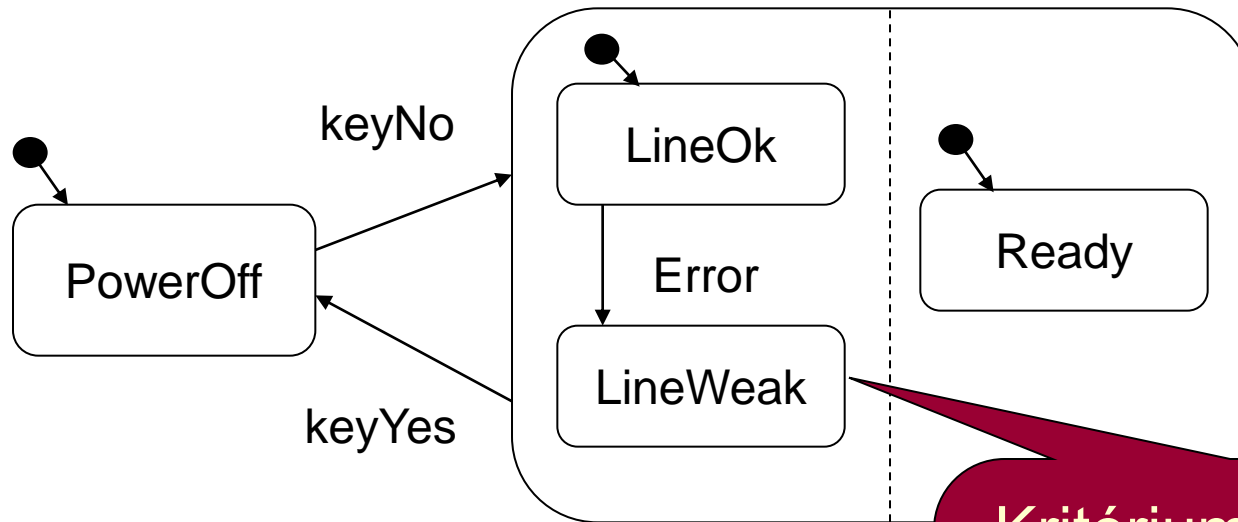
Tartalomjegyzék

- Motiváció
 - Modellek szerepe a tesztelésben
 - Modell alapú tesztgenerálás
- **Tesztgenerálás fedettségi kritériumokhoz**
 - Direkt algoritmusok
 - **Modellellenőrök használata**
 - Tesztgenerálás korlátos modellellenőréssel
- Tesztgenerálás hibakészlet alapján
 - Modell mutációk
 - Ekvivalencia relációk tesztgeneráláshoz
- Eszközök a tesztgeneráláshoz

Alapötlet

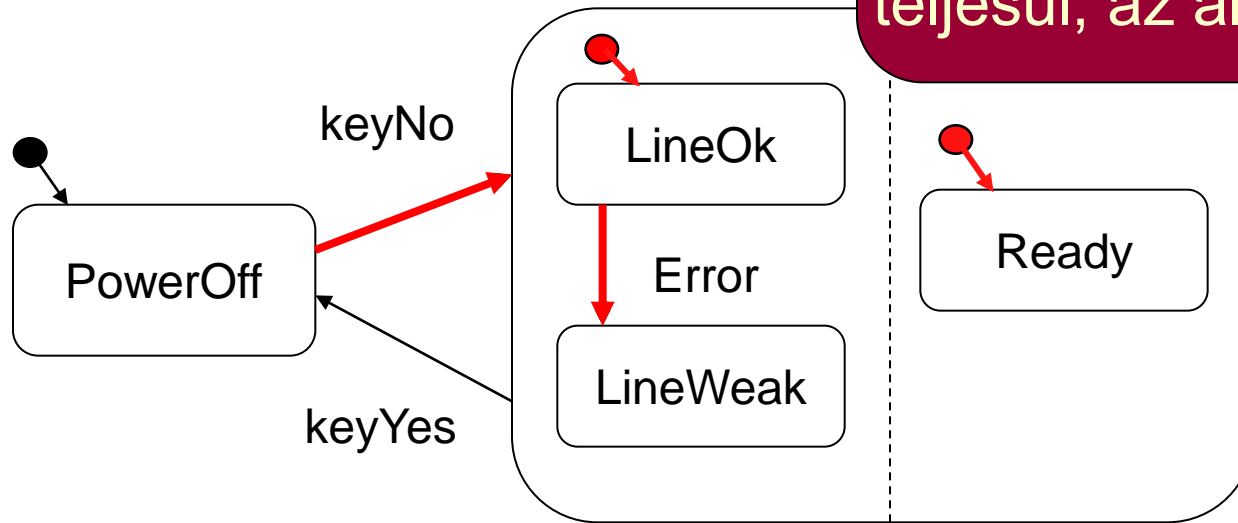
- Tipikus konformancia tesztelési kritériumok:
 - Vezérlés alapú: **Állapotok, átmenetek** lefedése, **Be- és kimenő átmenet-párok** lefedése egy-egy állapothoz
 - Adatfolyam alapú: **Változó definiálások és felhasználások** lefedése
- Tesztgeneráláshoz szükséges:
 - Állapottér bejárása ← Modellellenőrző is ezt csinálja
- Alapötlet:
 - Járja be a modellellenőrző az állapotteret!
 - Irányítsuk úgy, hogy az általa adott **ellenpélda** legyen a teszteset!

A modellellenőrző használata tesztgenerálásra

Kritérium megadása:
A LineWeak állapotot
soha sem lehet elérni:
 $\neg (EF \text{ LineWeak})$

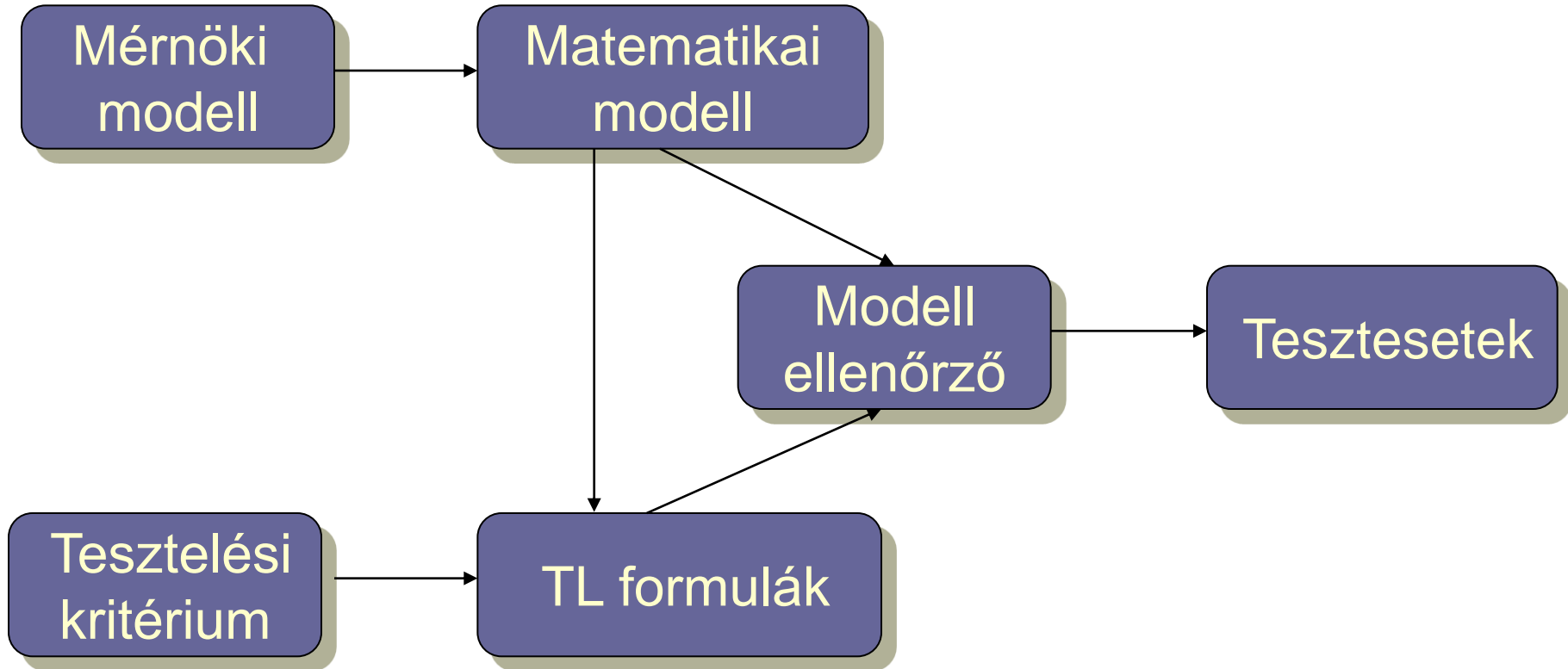
A modellellenőrző használata tesztgenerálásra

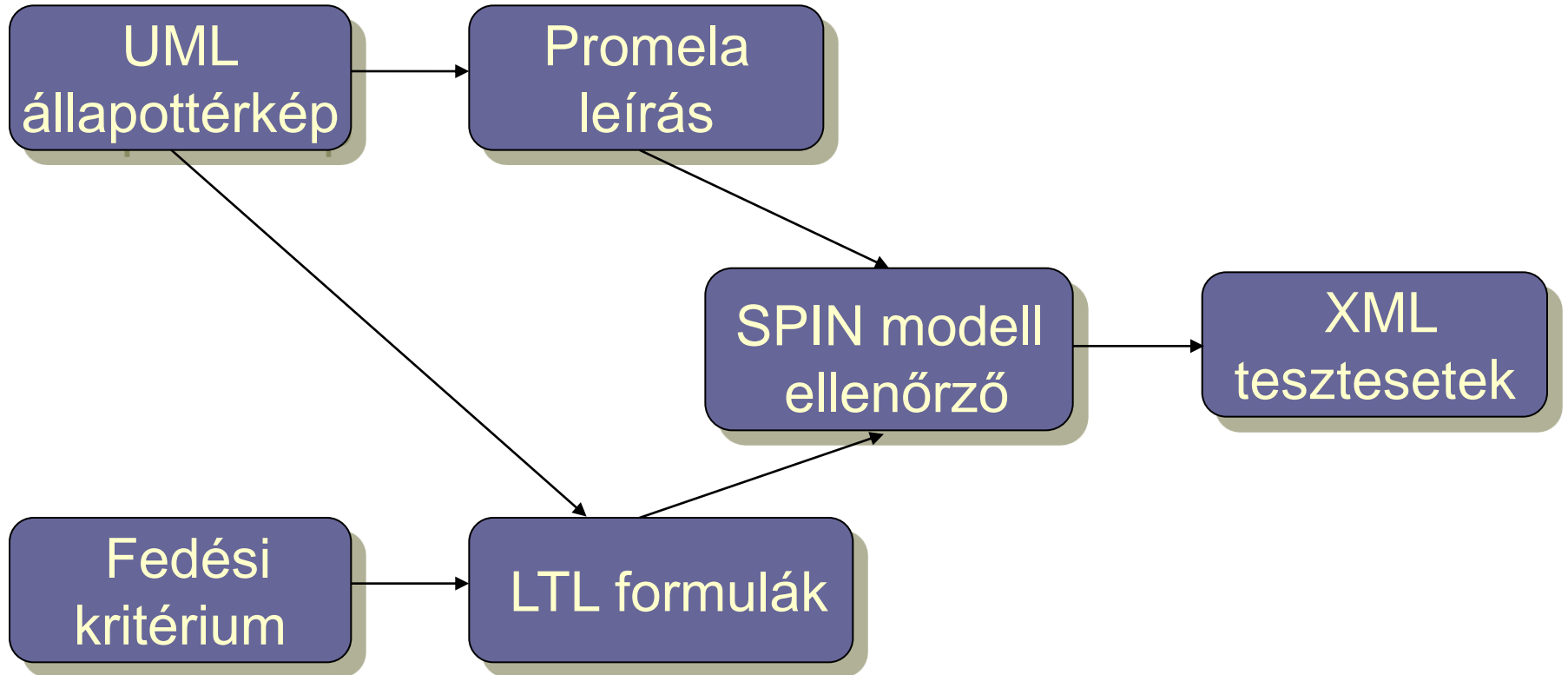
A modellellenőrző ezzel az ellenpéldával demonstrálja, hogy a tulajdonság nem teljesül, az állapot elérhető.

Ez viszont pontosan egy, a LineWeak állapotot lefedő teszteset!

Automatikus tesztgenerálás

Egy megvalósítás

Fedettségi kritériumok mint TL kifejezések

- Címkék a modellben v változóra (predikátumok):

- $\text{def}(v)$
- $\text{c-use}(v)$
- $\text{p-use}(v)$
- $\text{implicit-use}(v)$

A változó használata implicit átmenet feltételében.
Implicit átmenet: Helyben maradást jelent (az adott feltétel mellett); ez is tesztelhető.

- Karakterisztikus függvények (állapotváltozókkal):

- s : adott s állapotban való tartózkodás
- t : adott t átmenet tüzelése (állapot és következő állapot)

- Állapothalmazok (\rightarrow predikátumok diszjunkcióval):

- $d(v)$: minden $\text{def}(v)$
- $u(v)$: minden $\text{c-use}(v)$ vagy $\text{p-use}(v)$
- $\text{im-u}(v)$: minden $\text{implicit-use}(v)$
- exit : megfelelő állapotok új teszthez (pl. kezdőállapotok)

Vezérlés alapú fedettségi kritériumok

- Állapotfedés:

$$\{\neg EF s \mid s \text{ alapszintű állapot}\}$$

Kritériumhalmaz!

Ha megfelelő stabil állapot is kell újabb teszthez:

$$\{\neg EF (s \wedge EF \text{ start}) \mid s \text{ alapszintű állapot}\}$$

(a további képletekben $EF \text{ start}$ kihagyva)

- Gyenge átmenet fedés:

$$\{\neg EF t \mid t \text{ átmenet}\}$$

- Erős átmenet fedés:

$$\{\neg EF t \mid t \text{ átmenet}\} \cup \{\neg EF it \mid it \text{ implicit átmenet}\}$$

Erős fedés: Implicit átmenetek (helyben maradás) is tesztelve

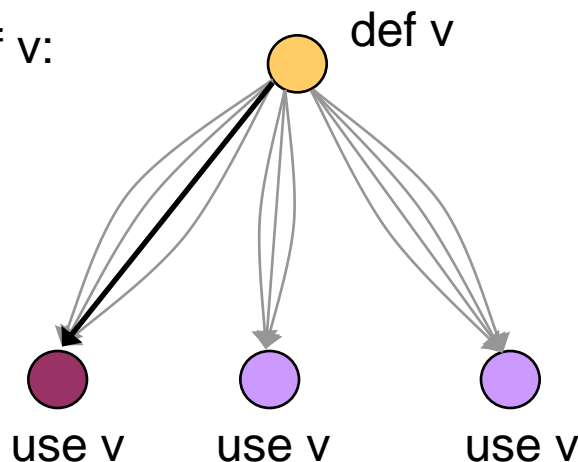
Adatfolyam alapú fedettségi kritériumok (ismétlés)

- All-defs:

minden v , minden def v :

egy def-clear
útvonal:

egy use v :

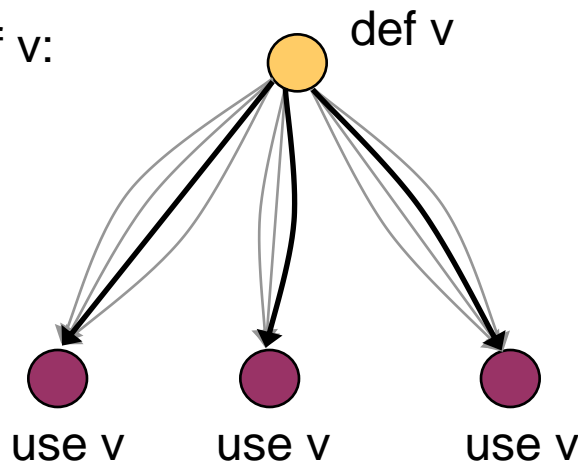

- All-uses:

minden v , minden def v :

egy def-clear
útvonal:

minden use v :

Adatfolyam alapú fedettségi kritériumok

- Gyenge all-defs fedés:

Egy def-clear útvonal tesztelve minden $\text{def}(v)$ és egy $\text{use}(v)$ között

$$\{\neg \text{EF} (t \wedge \text{EX E}(\neg d(v) \cup u(v))) \mid v \text{ változó, } t \in d(v)\}$$

- Gyenge all-uses fedés:

Egy def-clear útvonal tesztelve minden $\text{def}(v)$ és minden $\text{use}(v)$ között

$$\{\neg \text{EF} (t \wedge \text{EX E}(\neg d(v) \cup t')) \mid v \text{ változó, } t \in d(v), t' \in u(v)\}$$

- Erős all-defs fedés:

Implicit változó használat (\sim helyben maradás feltétele) is tesztelve

$$\{\neg \text{EF} (t \wedge \text{EX E}(\neg d(v) \cup (u(v) \vee \text{im-}u(v)))) \mid v \text{ változó, } t \in d(v)\}$$

- Erős all-uses fedés:

$$\{\neg \text{EF} (t \wedge \text{EX E}(\neg d(v) \cup t')) \mid v \text{ változó, } t \in d(v), t' \in u(v) \cup \text{im-}u(v)\}$$

Jellegzetességek

- Modellellenőrző képességei:
 - Csak egy ellenpéldát generál
 - Így nem generálhatók tesztek olyan fedettségi kritériumokhoz, ahol minden ellenpéldára szükség van
 - Pl. **all-du-paths** kritérium
(minden def-clear útvonal egy def-use párhoz)
- Absztrakt teszt eset adódik
 - Csak a bemeneti szekvencia kötött
 - Elvárt kimeneteket meg kell határozni (szimulációval)
- Nemdeterminisztikus modellek esete:
 - Egy bemeneti szekvenciához több bejárás (cél állapot)
 - Teszt végrehajtásakor figyelembe kell venni

Optimalizáció

- Modellellenőrző feladata:
 - Állapottér hatékony bejárása: Gyorsan, kis tárigénnyel
- A tesztgenerálás célja:
Gyorsan minél rövidebb ellenpéldát találni
 - Speciális beállítások szükségesek a modellellenőrzőben
 - Legrövidebb/legkisebb tesztkészlet kiválasztása:
NP-teljes probléma!
- Lehetőségek (pl. SPIN esetén):
 - Szélességi keresés az állapottérben (BFS)
 - Mélységi keresés, de mélységkorláttal (limited DFS)
 - Rövidebb ellenpélda iteratív keresése
 - Közelítő modell ellenőrzés (hash fv. az állapottároláshoz)
 - Bizonyos állapotokat nem jár be a keresés során
 - De ha talál ellenpéldát, az valós teszt lesz

Tesztgenerálási eredmények

Options (compile or run-time)	Time required for test generation	Length of the test sequences	Longest test sequence
-i	22m 32.46s	17	3
-dBFS	11m 48.83s	17	3
-i -m1000	4m 47.23s	17	3
-l	2m 48.78s	25	6
default	2m 04.86s	385	94
-l -m1000	1m 46.64s	22	4
-m1000	1m 25.48s	97	16
-m200 -w24	46.7s	17	3

Paraméterek:

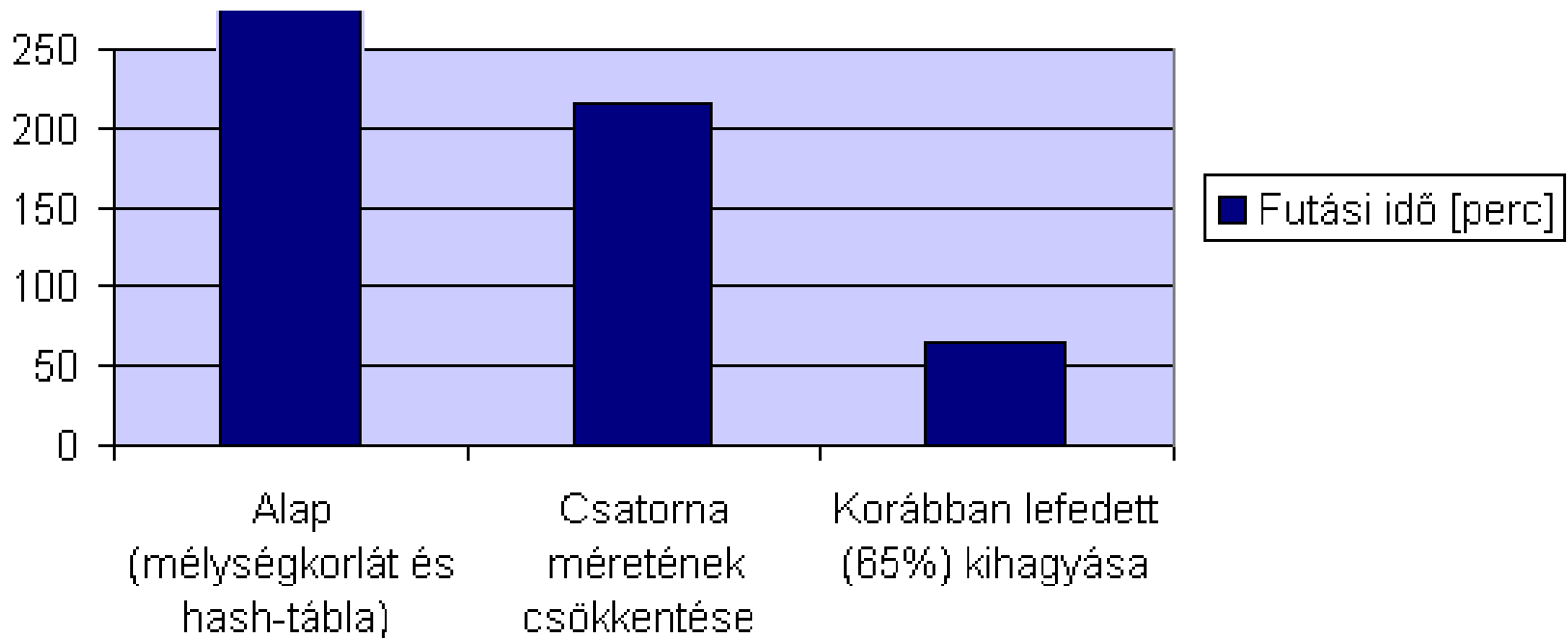
- -i iteratív, -l közelítő iteratív
- -dBFS szélességi keresés
- -m mélységi keresés korlátja
- -w hash tábla korlátja

Mobiltelefon viselkedését leíró
állapotgép
(10 állapot, 11 átmenet)

„Bitszinkronizációs protokoll” példa

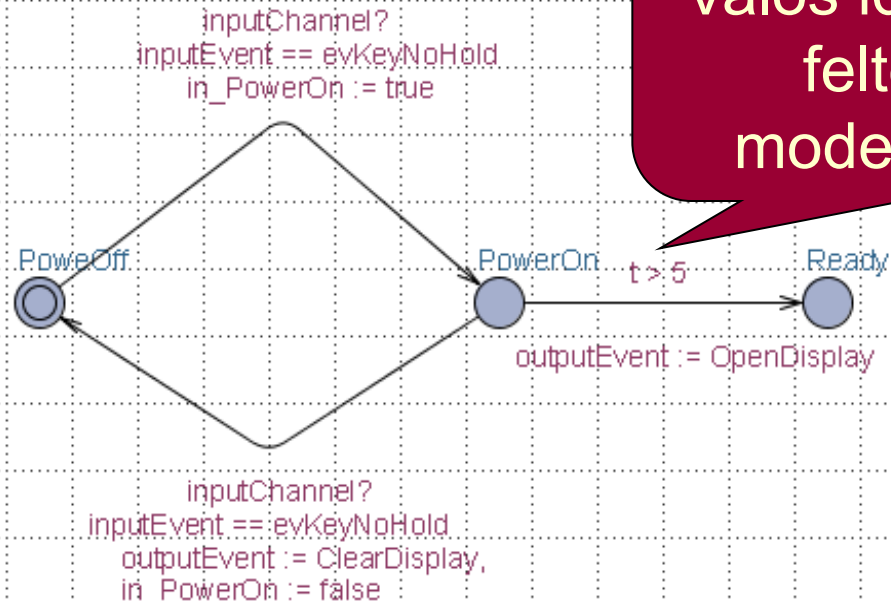
- Példa: Több példányban tárolt bitek állításának szinkronizálása egy elosztott rendszerben
 - 5 objektum, 31 állapot, 174 átmenet
 - $2e+08$ bejárando állapot
- Más technikák is kellenek:
 - Erősen tömörítő állapotárolás alkalmazása (bitstate hashing)
 - Szűkítések a modellben: csatorna méret csökkentés
 - Korábban lefedett kritériumok kihagyása
- További heurisztikák alkalmazása:
 - Mélyen fekvő állapotok tesztelése előbb

„Bitszinkronizációs protokoll”: Tesztek generálása teljes állapotfedéshez

Kiterjesztés valós idejű rendszerekre

Óra változók:
Valós időt, időzítési
feltételeket
modellezhetünk

Időzített automaták használata

Speciális modell ellenőrző: UPPAAL

Generált tesztek

State:

(input.sending mobile.PowerOn mobile1.LineOK mobile2.CallWait)

t=0 inputEvent=28 outputEvent=14

Delay: 6

State:

(input.sending mobile.PowerOn mobile1.LineOK mobile2.CallWait)

t=6 inputEvent=28 outputEvent=14

Transitions:

input.sending->input.sendInput { 1, inputChannel!, 1 }

mobile2.CallWait->mobile2.VoiceMail { inputEvent == evKeyYes && t > 5 &&
in_PowerOn, inputChannel?, 1 }

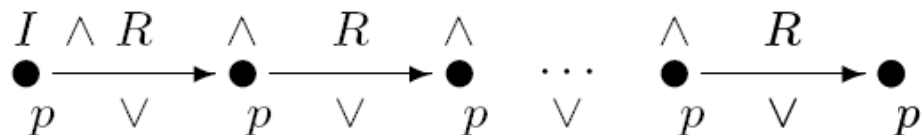
A teszt időzítési viszonyok is szerepelnek a generált tesztesetben

Tartalomjegyzék

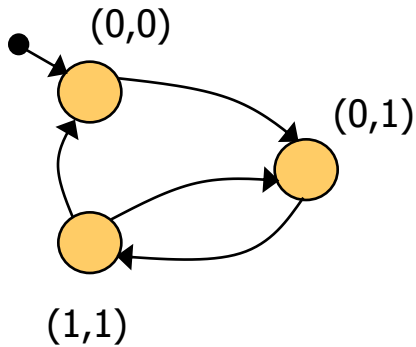
- Motiváció
 - Modellek szerepe a tesztelésben
 - Modell alapú tesztgenerálás
- **Tesztgenerálás fedettségi kritériumokhoz**
 - Direkt algoritmusok
 - Modellellenőrzők használata
 - **Tesztgenerálás korlátos modellellenőrzéssel**
- Tesztgenerálás hibakészlet alapján
 - Modell mutációk
 - Ekvivalencia relációk tesztgeneráláshoz
- Eszközök a tesztgeneráláshoz

Alapötlet: Korlátos modellellenőrzés alkalmazása

- SAT probléma megoldóinak használata
 - SAT megoldó: Boole függvényekhez keres helyettesítési értéket, ami a függvény értékét igazá teszi
- A modell elemeinek leképezése logikai függvénybe:
 - Kezdőállapotokra vonatkozó predikátum: $I(s)$
 - Elérendő állapotokra vonatkozó predikátum: $p(s)$
 - Állapotátmeneti reláció: $R(s, s')$ más jelöléssel $R(s_i, s_{i+1})$
 - Lépésenkénti „széthajtogatás”: $R(s_i, s_{i+1})$
- A logikai függvény felírása: Konjunkció
 - Kezdőállapotból indul: Az $I(s)$ predikátum az első állapotra
 - Széthajtogatott átmenetek: Az $R(s_i, s_{i+1})$ reláció alkalmazása
 - Elérendő állapot: A $p(s)$ predikátum valahol fennáll

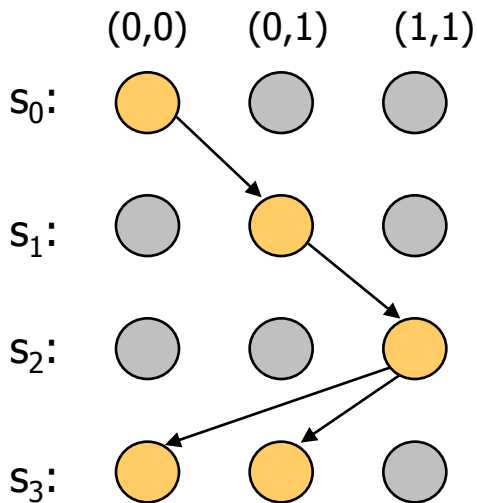
Példa: A modell leképzése logikai függvénybe

Kezdőállapot predikátum:
 $I(x,y) = (\neg x \wedge \neg y)$

Állapotátmeneti reláció:

$$\begin{aligned}
 R(x,y,x',y') = & (\neg x \wedge \neg y \wedge \neg x' \wedge y') \vee \\
 & \vee (\neg x \wedge y \wedge x' \wedge y') \vee \\
 & \vee (x \wedge y \wedge \neg x' \wedge y') \vee \\
 & \vee (x \wedge y \wedge \neg x' \wedge \neg y')
 \end{aligned}$$

3 lépéses kihajtogatás a kezdőállapotból:

$$\begin{aligned}
 & I(x_0, y_0) \wedge \\
 & R(x_0, y_0, x_1, y_1) \wedge \\
 & R(x_1, y_1, x_2, y_2) \wedge \\
 & R(x_2, y_2, x_3, y_3)
 \end{aligned}$$

SAT alapú tesztgenerálás fedési kritériumokhoz

- Formula konstruálás:
 - Kihajtogatás k lépésben a kezdőállapotból
 - Teszt kritérium megadása: **TG** formula, pl.:
 - Adott állapot elérése
 - Adott állapotátmenet végrehajtása
 - Adott modellrészlet bejárása, ...

$$\exists s_0, s_1, \dots, s_k : I(s_0) \wedge \bigwedge_{i=0}^{k-1} R(s_i, s_{i+1}) \wedge TG$$

The diagram illustrates the decomposition of the SAT formula into three components. The formula is written as $\exists s_0, s_1, \dots, s_k : I(s_0) \wedge \bigwedge_{i=0}^{k-1} R(s_i, s_{i+1}) \wedge TG$. Below the formula, three downward-pointing chevrons connect the terms to their respective labels: $\exists s_0, s_1, \dots, s_k$ is labeled "Állapot-szekvencia", $I(s_0) \wedge \bigwedge_{i=0}^{k-1} R(s_i, s_{i+1})$ is labeled "Modell széthajtogatás", and TG is labeled "Teszt cél".

- Ha ez a formula **kielégíthető**, akkor az egy tesztet ad:
 - A teszt teljesíti a TG kritériumot
 - Ha nem kielégíthető a formula, akkor nincs teszt a kritériumhoz

Használhatóság

- A tesztgenerálás korlátai
 - Legfeljebb adott hosszúságú teszt generálható
 - Iteratíván növelhető a kihajtogatás korlátja
 - Így részleges megoldás adódik
 - Amit megtalál, az biztosan teszt eset lesz
 - Nem garantált, hogy megtalálja a teszt esetet (ha az hosszabb lenne, mint amit figyelembe veszünk)
- A modellből SAT probléma leképzése automatikus
- A TG teszt célok megadása egyszerűsíthető
 - C programokhoz: FQL nyelv teszt célokhoz (FSHELL)
`in /code.c/ cover @line(6),@call(f1) passing @file(code.c) \ @call(f2)`
 - Elő- és utófeltételek megadása:
 - Van-e olyan teszt eset, amikor az utófeltétel nem teljesül?
 - Ellenpélda generálás

Tartalomjegyzék

- Motiváció
 - Modellek szerepe a tesztelésben
 - Modell alapú tesztgenerálás
- Tesztgenerálás fedettségi kritériumokhoz
 - Direkt algoritmusok
 - Modellellenőrzők használata
 - Tesztgenerálás korlátos modellellenőrzéssel
- **Tesztgenerálás hibakészlet alapján**
 - **Modell mutációk**
 - **Ekvivalencia relációk tesztgeneráláshoz**
- Eszközök a tesztgeneráláshoz

Hibakészletek használata

- Tapasztalatok a szoftver tesztelés során
 - **Csatolási effektus** (coupling effect): Azok a teszt esetek, amik egyszerű hibákat megtalálnak, bonyolultabbakra is hatékonyak
 - **Kompetens programozó hipotézis**: A programok általában jók, a hibák nagy része gyakran előforduló tipikus hiba
- Alapötlet:
 - Állítsunk elő olyan „mutáns” modelleket, amik **tipikus hibákat** reprezentálnak, és generáljunk **ezek kimutatására** tesztek
 - Ezek várhatóan **bonyolultabb hibákhoz** is jobbak a véletlen tesztekénél
- Tipikus mutációk:
 - Aritmetikai operátorok felcserélése feltételekben
 - Akciók (műveletek, üzenetek) sorrendjének megváltoztatása
 - Akciók kihagyása
 - ...

Tesztgenerálás hibakészlet alapján

- A tesztgenerálási feladat:
 - Olyan tesztek előállítása, amelyek **különbséget tesznek** az eredeti (hibamentes) és a mutáns (hibás) viselkedés között
 - Ezek ún. **negatív tesztek** (sikertelen teszt: nincs hiba!)
- Hogyan definiáljuk a „különbséget” két viselkedés között?
Milyen különbség megengedett?
 - Más viselkedés megengedett-e a specifikált mellett?
 - Több kimenet, más bemenetekre való reakció, ...
 - Kihagyás (elmaradt kimenet) megengedett-e?
- Szokásos megoldások
 - Biztonságkritikus rendszer:
 - Szigorúan a specifikáció szerint
 - Teljes specifikáció szükséges
 - „Hétköznapi” rendszer (akár fejlesztés közben):
 - Beférjen a specifikáció keretei közé

k-ekvivalencia a teszteléshez

- Alkalmazás: Fekete doboz teszteléshez
 - Bemenetek egy s állapotban: $in(s)$ – vezérelhetők
 - Kimenetek egy s állapotban: $out(s)$ – megfigyelhetők
 - Kimeneti akció hiánya is formalizálható: Speciális δ akció
- A k-ekvivalencia definíciója:

Azonos bemeneti sorozat mellett azonos kimenetek az első k lépésre

- Jelölések:

Kezdeti állapot predikátum:

Állapotátmeneti reláció:

Eredeti M modell:

$I(s_0)$

$R(s_i, s_{i+1})$

Mutáns M' modell:

$I'(s'_0)$

$R'(s'_i, s'_{i+1})$

A modell kihajtogatása k lépésre: $I(s_0) \wedge \bigwedge_{i=0}^{k-1} R(s_i, s_{i+1})$

Mutáció alapú tesztgenerálás k-ekvivalencia alapján

- SAT formula konstruálás a k-ekvivalenciához:
 - Azonos bemeneti szekvencia mindkét modellre
 - Kihajtogatás k lépésben az eredeti modellre
 - Kihajtogatás k lépésben a mutáns modellre
 - Legalább egy különböző kimenet lesz a kimeneti szekvenciában

$$\bigwedge_{i=0}^k (\text{in}(s_i) = \text{in}(s'_i)) \wedge I(s_0) \wedge \bigwedge_{i=0}^{k-1} R(s_i, s_{i+1}) \wedge I'(s'_0) \wedge \bigwedge_{i=0}^{k-1} R'(s'_i, s'_{i+1}) \wedge \bigvee_{i=0}^k (\text{out}(s_i) \neq \text{out}(s'_i))$$

Egyező
bemenetek

Eredeti
modell

Mutáns
modell

Eltérő
kimenet

- Ha ez a formula kielégíthető, akkor az egy tesztet ad
 - A teszt különbséget tesz a modellek között:
Kimutatja a mutációt, tehát a hiba felderítésére használható
 - Ha a formula nem kielégíthető, akkor ekvivalens a két modell

Mutáció alapú tesztgenerálás az IOCO reláció alapján

- Az IOCO reláció informálisan:
 - Azonos bemeneti szekvenciára a **mutáns modell** kimenetei **részalmazát** képezhetik az eredeti modellben rögzített kimeneteknek (azaz „beleférnek” az eredeti modellbe)
 - Részleges viselkedés (kihagyás) megengedett, eltérő viselkedés nem
 - Többlet funkció megengedett az eredeti modellben nem rögzített bemeneti szekvenciára
 - A k-ekvivalenciánál megengedőbb konformancia reláció
- Definíció (ld. korábban):

Minden, az eredeti modellben felvehető akciószekvenciára igaz:
Az így elérhető **állapotokban** a **mutáns** által nyújtott **kimeneti akciók** részalmazát képezik az **eredeti modell** által nyújtott **kimeneti akcióknak**
- Tesztek generálhatók SAT megoldóval
 - Bonyolultabb a részalmaz reláció vizsgálata miatt (itt nem írjuk fel)

IOCO alapú tesztgenerálás jellegzetességei

- **Teszteset:**
 - Egy olyan akciószekvencia, ami különbséget tesz az eredeti és a mutáns modell között: kimutatja, hogy **nem IOCO ekvivalensek**
 - A SAT megoldó miatt korlátos hosszúságú teszteset
- **Jellegzetességek:**
 - Tartalmazza bemeneti és a kimeneti sorozatot is (nem kell utólagos bejárás)
 - Nemdeterminisztikus modell esetén csak teszt célként fogható fel
 - A δ akció a teszt végrehajtás során mint **timeout** ellenőrizhető
 - A **timeout** elfogadható a specifikációban δ -val jelölt állapotokban (ez az elvárt viselkedés)

Tartalomjegyzék

- Motiváció
 - Modellek szerepe a tesztelésben
 - Modell alapú tesztgenerálás
- Tesztgenerálás fedettségi kritériumokhoz
 - Direkt algoritmusok
 - Modellellenőrzők használata
 - Tesztgenerálás korlátos modellellenőrzéssel
- Tesztgenerálás hibakészlet alapján
 - Modell mutációk
 - Ekvivalencia relációk tesztgeneráláshoz
- **Eszközök a tesztgeneráláshoz**

További technikák: Szimbolikus végrehajtás forráskódra

- A szimbolikus végrehajtás módszere:
 - Programutak felmérése
 - Bejárési feltételek összeállítása az útvonal mentén a forráskódban (byte kódban) talált feltételek alapján
 - Szimbolikus: változókra vonatkozó (logikai) kifejezések használata
- Tesztgenerálás az utakhoz:
 - Bemeneti értékek generálása a bejárési feltételeknek megfelelően:
 - Kényszerkielégítési probléma megoldás SMT megoldóval
- Kihívások:
 - Ciklusok: nagyszámú bejárható útvonal
 - Bonyolult aritmetika támogatása az SMT eszközben
 - Külső függőségek (pl. library-k) kezelése
- Eszközök
 - Java: Symbolic PathFinder (Java PathFinder alapokon)
 - Net: PEX
 - C: CUTE, EXE, KLEE

További technikák: Tervkészítő (planner) használata

- Cél: Cél-orientált bejárás
- A tervkészítés elemei a tesztgeneráláshoz:
 - Kezdőállapot: Kiindulási (program)állapot
 - Célállapot: Elérendő (program)állapot
 - Operátorok (feltételek és hatások): Események/bemenetek hatására végrehajtott akciók, utasításblokkok
- Teszt: Terv a célállapot elérésére a kezdőállapotból
 - Operátor példányok halmaza
 - Részleges rendezési reláció az operátorok között
 - Ok-okozati kapcsolatok az operátorok között: feltételek és hatások
 - Operátorok változóinak behelyettesítése
- A terv teljes sorrendezéssel teszt szekvenciaként használható (linearizálás)

További technikák: Evolúciós algoritmusok

- **Evolúciós algoritmus:**
 - Véletlen bejárások alapján „generált” teszt szekvenciák
 - **Tesztkészlet** módosítása: szekvencia mutáció, keresztezés (szekvencia részekkel)
 - Teszt kritériumoknak jobban megfelelő tesztkészlet megtartása és további módosítása
- **Teszt kritériumok:**
 - Vezérlési folyam alapú fedettségek (állapotok, útvonalak, forgatókönyvek integrációs teszteléshez)
 - Adatfolyam alapú kritériumok (all-defs, all-uses)
- **Eszközök:**
 - Java: DOTgEAr

Példák automatikus tesztgeneráló eszközökre I.

- Tesztelés modellellenőrzővel
 - FSHELL: C programokhoz
 - CBMC (korlátos modellellenőrző) generálja az ellenpéldát mint teszt szekvenciát strukturális tesztelési kritériumokhoz
 - BLAST:
 - Ellenpélda generálás adott teszt célhoz: Absztrakt teszteset
 - Szimbolikus végrehajtás (CEGAR-hoz): Teszt adatok generálása
 - UPPAAL CoVer, TRON:
 - Valós idejű rendszerek modellezése: Időzített automaták
 - UPPAAL modellellenőrző generálja a teszt eseteket
 - Konformancia reláció a teszteléshez:
Relativised timed input-output conformance (RTIOCO)
 - Időkezelés nélkül konzisztens az IOCO relációval

Példák automatikus tesztgeneráló eszközökre II.

- Üvegdoboz tesztelés specifikáció alapján
 - JET: JUnit váz generálása JML elő- és utófeltételek alapján
 - Előfeltétel: Véletlen teszteléshez kötöttséget ad
 - Utófeltétel: Test oracle generálható
 - DART, CUTE, jCUTE, EXE
 - Adott állapothoz vezető bemeneti szekvencia: A feltételeket tartalmazó **kényszerkielégítési probléma** megoldása és szimbolikus végrehajtás
 - Feltételek a SAT bemenetéhez hasonlóan generálhatók
 - SpecExplorer (C#):
 - Spec# specifikáció alapján modell automata képzése (dinamikusan)
 - Bejárás: **Gráfelméleti**, legrövidebb út, vagy véletlen bejárás
 - Konformancia reláció modell és program között: Alternating simulation
 - DOTgEAr (Java):
 - Adatfolyam alapú kritériumok szerinti tesztelés is (all-defs, all-uses)
 - **Evolúciós algoritmussal**, véletlen bejárás alapján indítva és módosítva

Példák automatikus tesztgeneráló eszközökre III.

- Tesztelés absztrakt adattípusok alapján

- Absztrakt adattípus definícióban szereplő axiómák alapján generált tesztesetek

- Axióma

Absztrakt adattípusok: hordozó halmaz és műveletek

- Speciális

- S

- A

- A

- T

- C

- T

```
Type Boolean is
```

```
  sorts Bool
```

```
  opns
```

```
    false, true : -> Bool
```

```
    not : Bool -> Bool
```

```
    and : Bool, Bool -> Bool
```

```
  eqns
```

```
    forall x, y: Bool
```

```
  ofsort Bool
```

```
    not(true) = false;
```

```
    not(false) = true;
```

```
    x and true = x;
```

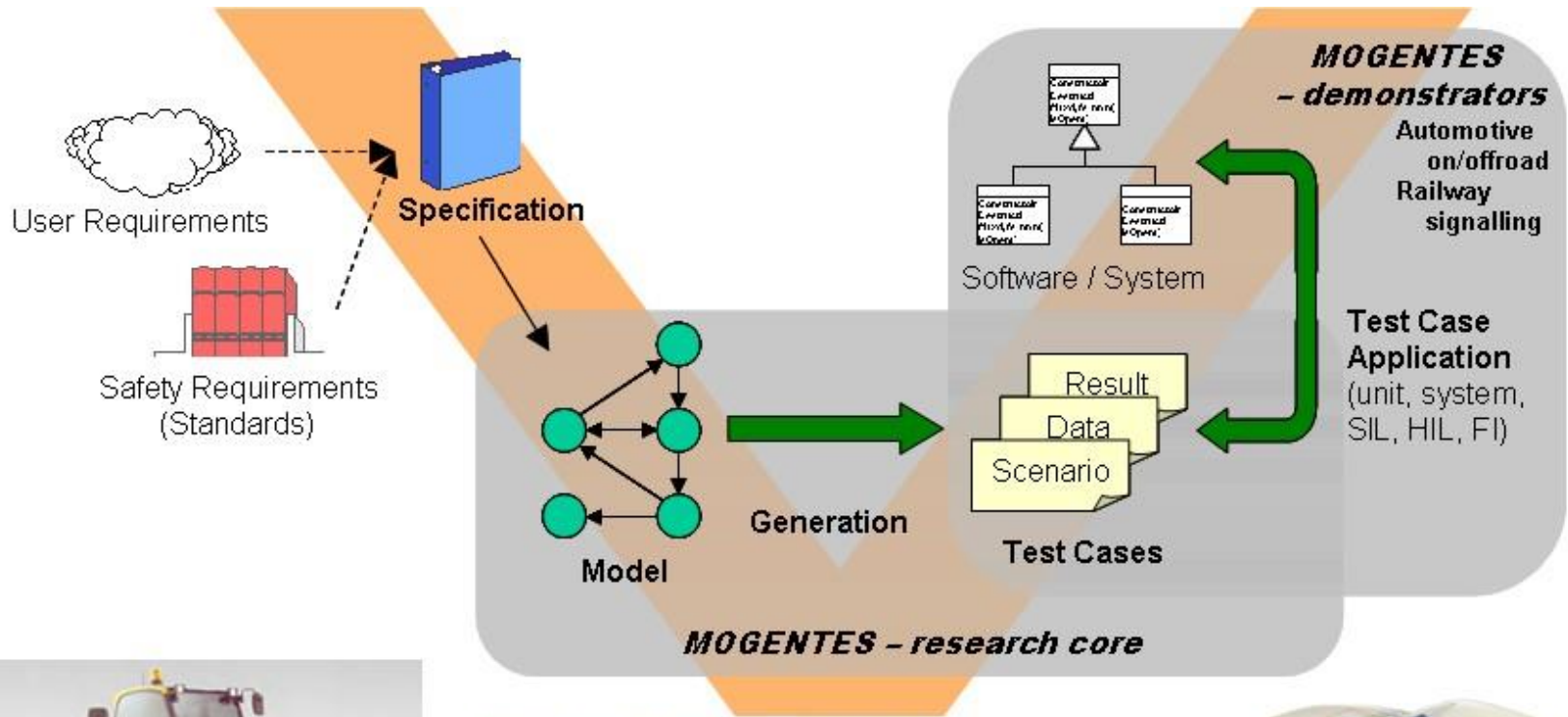
Példák automatikus tesztgeneráló eszközökre III.

- Tesztelés absztrakt adattípusok alapján
 - Absztrakt adattípus definícióban szereplő axiómák alapján generált tesztesetek
 - Axiómákban szereplő változóknak értékadás
 - Ekvivalencia osztályok, szélső értékek
- Speciális modellezési nyelvek támogatása
 - STG: LOTOS specifikációs nyelv
 - AGATHA: UML, SDL, STATEMATE modellek
 - Kényszerkielégítési probléma megoldása (változók kezelése):
útvonal bejárás feltételek generálása
 - Autolink: SDL és MSC specifikáció alapján
 - TDE/UML: Fedettségi kritériumok és kényszerek megadhatók
 - Conformiq: UML (állapottérkép) modellekhez
 - T-Vec, DesignVerifier, Reactis, AutoFocus: Simulink modellekhez

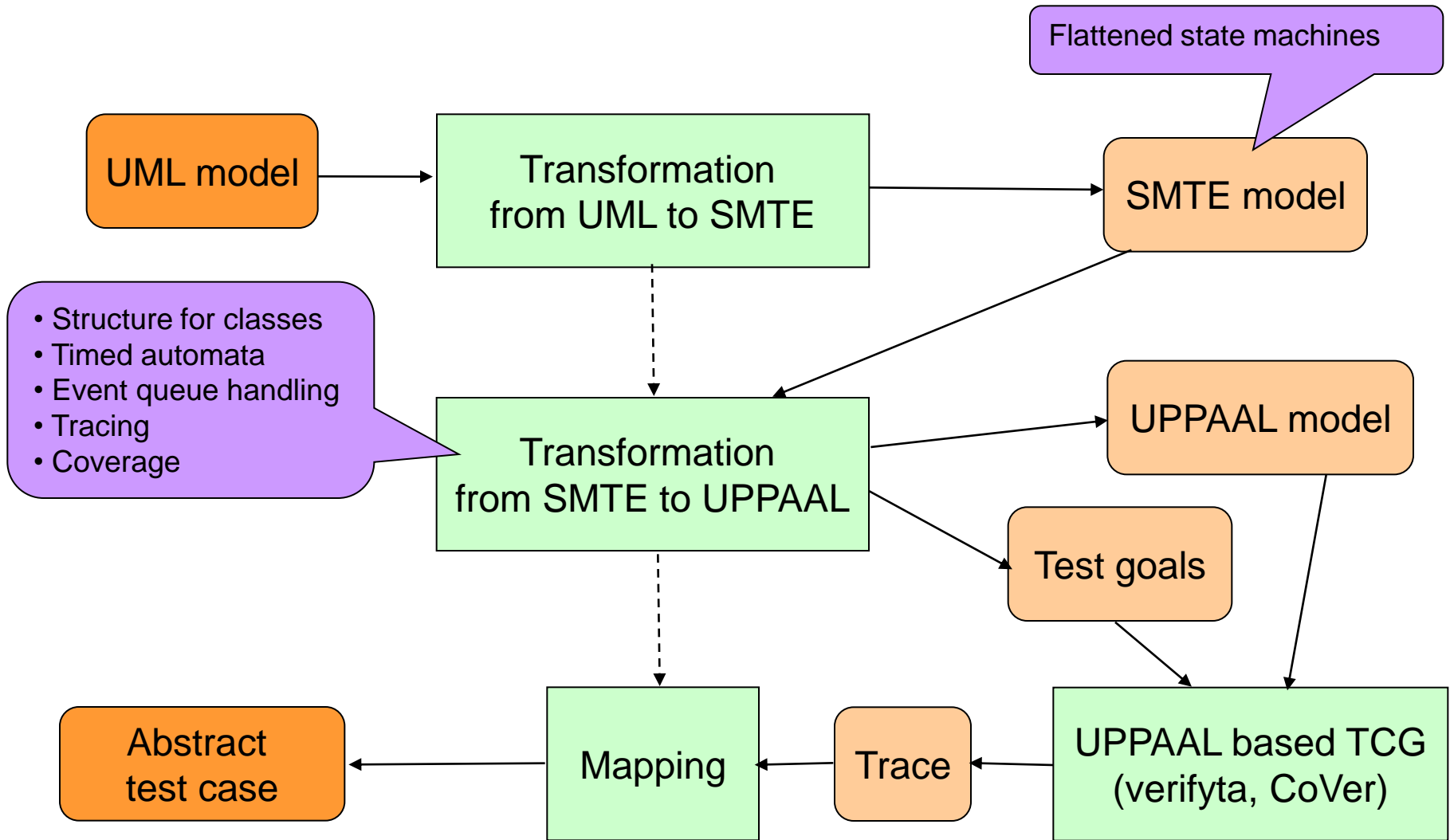
Összefoglalás

- Modell alapú tesztgenerálás
 - Fedési kritériumok teljesítéséhez
 - Vezérlés-orientált: állapotok, átmenetek fedése
 - Adatfolyam-orientált: def-use fedéshez
 - Hibamodell alapján (mutáció kimutatásához)
 - k-ekvivalencia reláció szerint
 - IOCO reláció szerint
- Eszközök
 - Direkt (gráfelméleti) algoritmusok
 - Modellellenőrzők: Ellenpélda generálása
 - SAT megoldók: Helyettesítési értékek generálása
 - Szimbolikus végrehajtás: Kényszerkielégítés bejáráshoz
 - Planner algoritmusok: Cél-orientált bejárás generálása
 - Evolúciós algoritmussal történő tesztgenerálás

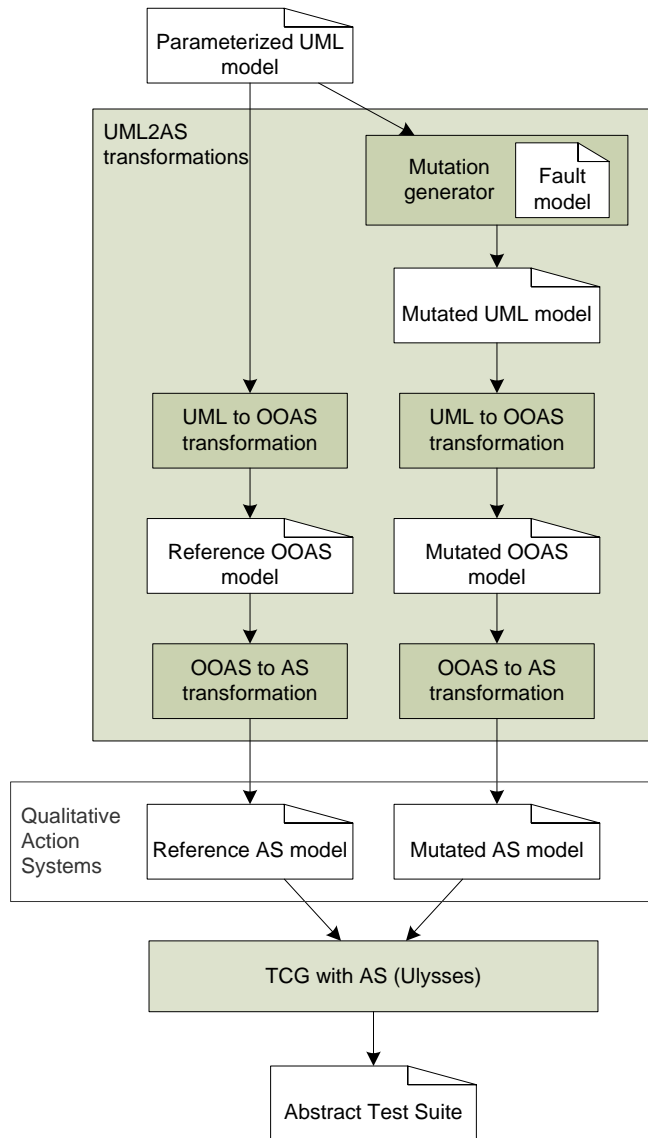
MOGENTES projekt: Automatikus tesztergenerálás

MOGENTES projekt: MC alapú tesztergenerálás

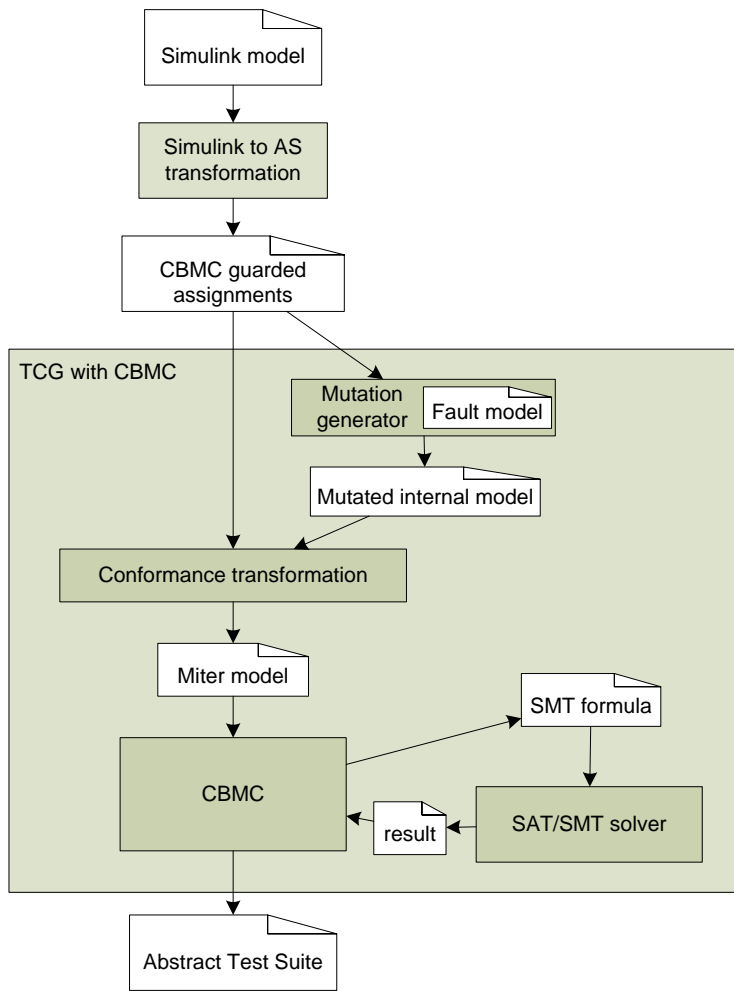

MOGENTES projekt: Mutáció alapú tesztergenerálás

- **Mutáció generálás:**
 - Hibakészlet alapján
 - UML modellen alkalmazva
- **Belső modell:**
 - OO Action System
 - Guarded action language
- **Tesztergenerálás:**
 - IOCO konformancia reláció alapján
 - Bejárás mélysége (modell kihajtogatás k korlátja) megadandó

MOGENTES projekt: BMC alapú teszter generálás

- Mutáció generálás:
 - Hibakészlet alapján
 - C programon alkalmazva (Simulink modellből kódgenerálással)
- Használt modellellenőrző:
 - BMC: C programokhoz
- Teszter generálás:
 - IOCO konformancia reláció alapján
 - SMT megoldó szolgáltatója (ellenpéldaként) a tesztet